

**Вискушенко С. А., к.ф.н., доцент кафедри
англійської філології та перекладу**

Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна

КОРЕЛЯЦІЇ ПОНЯТЬ ФАХОВА МОВА ТА ЗАГАЛЬНОВЖИВАНА МОВА У СВІТЛІ СУЧАСНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ТЕОРІЙ

Проблема диференціація понять фахова мова та загальноновживана складна й далека від однозначного вирішення, тому є вкрай актуальною. Аналіз лінгвістичної літератури показав, що з приводу кореляції цих понять у різних лінгвістичних школах світу ведуться дискусії. Так, за визначенням представників одного погляду, всі фахові мови є елементами загальноновживаної, а межі фахової мови чітко обумовлені в складі загальноновживаної мови. Іншими словами, фахова мова є підпорядкованою загальноновживаній [6, с. 25-26]. Суть іншого підходу полягає в тому, що демаркаційна лінія загальноновживаної мови суворо пролягає в середині фахової, тобто загальноновживана мова підпорядковується фаховій, тому що загальноновживані вирази трапляються в межах фахової мови [3, с. 22]. Головним постулатом наступної альтернативної думки є положення про рівність, незалежність і не перетинання фахової та загальноновживаної мови. Підкреслюється, що одну й ту ж саму ідею можна виразити засобами як загальноновживаної, так і фахової мов [4, с. 31]. Маємо зауважити, що в рамках відповідних поглядів питання співвідношення понять фахова та загальноновживана мови вирішується досить категорично, навіть однозначно. Отже, як бачимо, в усіх поданих підходах спостерігається тенденція до наявності чітких меж між фаховою та загальноновживаною мовами. З цією думкою важко погодитись, оскільки загальноновідомим і вже доведеним фактом є те, що не існує суворих кордонів між загальною та фаховою лексикою. Більше того, між фаховою та загальноновживаною мовами відбувається певна взаємодія, має місце взаємний обмін між лексикою цих двох мов. Хоча варто пам'ятати, що такий перехід відбувається за рахунок повної

деформації значення – його звуження чи розширення [1; 2]. Отже, ми підходимо до нового, не такого радикального розуміння цієї проблеми, яке було запропоноване на противагу цим трьом поглядам. Вважаємо, що думка про тісний зв'язок, вплив і взаємопроникнення фахової та загальноновживаної мов є коректною внаслідок того, що, як зазначають науковці [1; 2; 5], і фахова, і загальноновживана мови є підпорядкованими та базуються на загальнонаціональній мові, яка, у свою чергу, є джерелом їхнього розвитку, тому відбувається постійний взаємообмін між одиницями фахової та загальноновживаної мов. Іншими словами, під час процесів термінологізації та детермінологізації частина мовних одиниць використовується як у загальноновживаній, так і у фаховій мовах.

Таким чином, можна зробити висновок, що поняття фахової та загальноновживаної мови не ототожнюються, а розрізняються, певною мірою протиставляються, але не розриваються як явища різного характеру. Протиставлення цих величин носить доволі відносний характер, оскільки вони мають один фундамент – загальнонаціональну мову.

Література:

1. Кудашев И. С. Проектирование переводческих словарей специальной лексики / И. С. Кудашев. – Helsinki : Helsinki University Print, 2007. – 443 с.
2. Лейчик В. М. Терминоведение. Предмет, методы, структура / В. П. Лейчик. – [2-е издание, исправленное и дополненное] – М. : URSS, 2006. – 254 с.
3. Baumann K.-D. Integrative Fachtextlinguistik / K.-D. Baumann. – Tübingen : Gunter Narr Verlag, 1992. – 266 s.
4. Brekke M. LSP Lexicography and Terminology : a Complementary View / M. Brekke // 12th European Symposium on Language for Special Purposes. – Bolzano; Bozen, 1999. – P. 31-38.
5. Hoffmann L. Kommunikationsmittel Fachsprache. Eine Einführung / L. Hoffman. – [2 Auflage. Durchges]. – Tübingen : Gunter Narr Verlag, 1985. – 307 s.
6. Möhn D., Pelka R. Fachsprachen. Eine Einführung. – Tübingen: Max Niemeyer verlag Verlag GmbH. and Co. KG, 1984. – S. 25-27.